

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Trgovsko in obrtno društvo za Kranjsko.

(Iz odborovega poročila.)
(Konec.)

Poleg političnih oblastev imajo pri zadrugah tudi sodišča važno besedo. Tako spada registriranje zadrug popolnoma v njih delokrog. Pri tem pa sodišča ne postopajo po predpisih zakona. § 4. zakona z dne 9. aprila 1873. drž. zak. št. 70 določa na pr., da mora „die Genossenschafts-firma vom Gegenstande der Unternehmung entlehnt sein“. Pri nas pa se registrirajo društva, ki se bavijo samo ali največ s kupčijo s konsumnim blagom kot kmetijske zadruge, kar je popolnoma nedopustno. Zakaj klerikalci svoja konsumna društva krste za kmetijske zadruge, to je seveda lahko uganiti. Kako površno se postopa pri registriranju, kaže to, da se je registrirala „Gospodarska zveza“, dasi pravi § 7. lit. b) njenih pravil, da smejo biti člani razen zadrug tudi „druge juridične osebe“. Po tem tudi lahko vsaka občina pristopi „Gospodarski zvezi“. Kako se je moglo kaj takega dovoliti, je neumljivo, zakaj je to odločno v nasprotju z duhom in z določbami zadrugnega zakona.

Zadrugnega zakona § 37. pravi, da morajo kaz. sodišča vsako obsodbo zadruge vladi predložiti. Ni nam znano, če se to zgodi, vemo pa, da je bilo že več zadrug sodno obsojenih, da pa vlada še nobenega na podlagi take razsodbe ni razpustila, dasi jej zakon to pravico izrečno daje.

Tudi sicer trpi uprava vsakovrstne nerednosti pri družtvih. Ne bomo ponavljali vseh že nešteto krat navedenih pritožeb, konstatujemo pa, da se vlada ne meni zato, da bi se deleži vplačali, kakor določajo pravila dotičnih društev. Danes je pri konsumnih družtvih največ tacih udov, ki dejanski nimajo nikacij deležev. Ne le da jih niso vplačali, tudi zavezali se niso, da bodo kaj plačali. Tako je bilo na pr. v Dolenji vasi pri Ribnici vpisanih 3. febr. t. l. 171 udov. Izmed teh jih je kacij 10 vplačalo deleže. Eden 9 gld., eden 2 gld. 50 kr., ostali pa po 25 gld. Vsi drugi člani, kacij 160, so vplačali le vpisnino in vendar uživali vse pravice kakor tisti člani, ki imajo deleže. Ravno tako je na Igu, v Trnovem, v Horjulu, v Metliki, v Starem trgu in drugod.

§ 15. zadrugnega zakona velevala, da mora vsaka zadruga imeti izmed zadrugnikov voljeno načelstvo. Tudi za to se nihče ne meni, kakor kaže dejstvo, da je bil na Igu dolgo časa načelnik župan Martin Zdravje, ki ni nikdar družtvu formalno pristopil, ki ni nikdar vplačal nobenega deleža, in tudi vpisnine ne, ki torej niti član ni bil.

Odkar je začelo „Trgovsko in obrtno društvo“ naznanjati oblastvom posamezne slučaje protizakonitega postopanja kons. društev, so ta postala nekoliko previdnejša. Duhovniki uče ljudi, naj si, ako niso člani zadruge, izposojajo zadrugne knjižice in tako kupujejo na ime udov. Duhovniki uče tudi ljudstvo lagati, kajti uče ga, naj taji, če poizvedujejo orožniki, ako je neud na knjižico uda v zadrugi kaj kupil.

Drug način, prodajati zadrugno blago neudom — in za to se gre tem konsumnim družtvom največ — je ta, da dajejo kons.

društva svoje blago posameznim trgovcem in gostilničarjem v prekupovanje. Po zakonu smejo udje v konsumnih družtvih kupovati le to, kar za svoj dom rabijo. Ti trgovci in gostilničarji pa prodajajo zadrugno blago udom in pa neudom. Vzlic vsem podanim pritožbam se to godi še dandanes.

Pijančevanje v konsumnih družtvih je seveda slej kakor prej na dnevnem redu. Hudiča alkohola naša duhovščina pri svojem človekoljubnem početju ne more pogrešati. A dasi imamo zakon, ki obsega natančne določbe glede točenja petjota, in toči se še danes le petjot v konsumnih družtvih, se vender nikjer ne vidi, da bi se vlada zmenila za ta zakon.

Kaj bi se čudili vsemu temu! Saj smo prišli tako daleč, da subvencionira država s 5000 gld. celó „Gospodarsko zvezo“. § 2 lit. 2) njenih pravil pravi, da ima „Gospodarska zveza“ nalogo pospeševati kmetijsko gospodarstvo svojih udov in doseže to glasom odstavka ad 2. 6. s tem, da „posreduje za svoje ude dobivanje kmetijskih potrebščin posebno umetnih gnojil, semen, kmetijskega orodja, kmetijskih strojev itd.“

Že pravila „Gospodarske zveze“ pravijo, kaj je smatrati za kmetijske potrebšchine, in kaj je njena prva naloga. A kaj preskrbljuje „Gospodarska zveza“? Odgovor na to daje vpraševalna pola, ki jo je razposlala konsumnim družtvom, in v katerih vprašuje: „Koliko blaga potrebujete, oziroma želite kupiti takoj, in katere vrste?“ a) Specerijsko blago: kava, cikorija, sladkor, riž, olje, moka, mast, milo, sveče, petrolej, turšico, pšenico. b) Drugovrstno zavžitno blago: vino, špirituoze — tudi „Gospodarska zveza“ kupčuje s šnopsom! — pivo. Šele prav nazadnje, menda samo zaradi lepšega, vprašanje: „Kaj potrebujete na drugovrstnem blagu ali na morebitnih gospodarskih potrebščinah“. (Stroje, kose, verige.) Morebitne gospodarske potrebščine, s katerimi bi se „Gospodarska zveza“ morala v prvi vrsti pečati, so torej povsem postranska stvar, glavno je kupčija s konsumnim blagom in z alkoholom! In to konsumno društvo subvencionira država iz žuljev davkoplačevalcev, dasi je ministrstvo v nekem ukazu samo obsodilo zadruge, ki se bavijo s kupčijo s specerijskim in manufakturnim blagom.

Tako dela katoliška organizacija v naši deželi! Ker ima cerkveni denar na razpolaganje, provzroči lahko še velikansko škodo, predno jo zadene njena usoda. Boj proti katoliški organizaciji je seveda jako težak, zlasti ker vlada to organizacijo moralno in materialno podpira. Vzlic temu se ga je „Trgovsko in obrtno društvo“ lotilo z vso energijo ter tako pokazalo, da se trgovski in obrtni stan ne pustita zadaviti.

„Trgovsko in obrtno društvo“ je začelo delovati dne 1. julija l. l. Členov je pristopilo precej, vendar še vedno ne toliko, kakor bi bilo treba.

Odbor je doslej v prvi vrsti posvečeval največjo pazljivost tistim zadevam, ki so najnujnejše, deloma za obrambo, deloma za povzdigo trgovine in obrtnosti. Z radostjo zamore naznaniti, da je ustanovitev banke, zagotovljena, tako da bodo glede kreditnih zadev zavladale boljše razmere. Pripravljen je tudi vse, in dela je bilo obilo, da se lahko takoj odpre informacijski biró, ki je postal jako potreben, ker se je izkazalo, da se pošiljajo iz naše dežele časih vedoma neresnične informacije.

Tudi trgovski šoli je odbor posvetil vso pozornost. Denarna stran ni tista, ki ovira ustanovitev trgovske šole, denar se bo dobil brez težave, a pred vsem je dobiti učnih knjig in učiteljev.

Vseh vlog in pisem, kar jih je izšlo iz društva, je bilo 2794. Mej temi je bilo jako mnogo pritožb zoper konsumna društva, v katerih so se naznanjali slučaji postopanja. Te pritožbe je društvo podajalo deloma v svojem imenu, deloma jih je samo sestavilo za svoje člene. Razen dveh ali treh konsumov se je društvo proti vsem pritožilo.

Dalje je društvo izdelalo svojim členom, mnogo (vlog, rekurzov itd. v raznih družih zadevah na sodišča, deželno vlado, na ministrstvo, na glavarstva, na financno, na občinske zastope, na deželni odbor ter tudi v trgovinskih zadevah v mnogih slučajih prav uspešno posredovalo.

V raznih slučajih je društvo svojim členom izposlovalo tudi kredita, jim v več sto slučajih pisмено ali ustno dalo pravnega sveta in v raznih spornih zadevah posredovalo.

Členi so se sploh zatekali k družtvu v najrazličnejših zadevah trgovskega, obrtnega in pravnega značaja, kar najbolje kaže, da spoznavajo veliki pomen, ki ga društvo ima.

Prihodnje leto čakajo društvo še posebne naloge. Na vrsto pride namreč volitev kontigentne komisije, ki razdeli skupno svoto obrtnega davka, imeli bomo volitve v kupčijsko in obrtno zbornico, ki se bodo vršile po novem volilnem redu, in končno bomo imeli deželnozborske volitve, ki so največjega pomena za trgovino in obrtnost, zakaj če bi se klerikalcem posrečilo dobiti za svojo organizacijo deželno podporo, potem sta trgovski in obrtni stan uničena.

Lastni interes, skrb za svoj in svojih rodbin obstanek sili trgovce in obrtnike, da zapuste svojo reservo, in da odločno posežejo v politično življenje. Doslej pri reševanju najvažnejših vprašanj trgovci in obrtniki niso imeli veljavne besede.

Vzrok vsega zla v naši državi tiči pač v tem, da sta zakonodajstva in uprava napolnjena klerikalnega, svobodnemu razvoju gospodarskih moči sovražnega duha. Pri nas je vse tako urejeno, kakor da obstoji država samo zaradi nekaterih fevdalnih in klerikalnih troto. Naše ljudstvo ne ve še ničesar, da so v vseh modernih državah že davno zlomili politično in gospodarsko prevlado duhovščine. Streti to prevlado, je kulturno delo prve vrste, to je pogoj resnični politični svobodi, resničnemu kulturnemu in gospodarskemu napredku. Duhovščina seveda brani svojo pozicijo in vpije, da je vera v bovarnosti. S tem bega ljudi in begala jih bo še dolgo, ali narod se bo prej ali slej vendar naveličal praznih besed in spoznal, da se ga slepi, sodil bo politično in gospodarsko delovanje duhovščine po uspehih, spoznal klerikalno hinavstvo in šel po svoji poti. Tudi trgovci in obrtniki se lahko tolažijo z izrekom velikega Dostojevskega: „Narod spasi sebeja i nas!“

Občni zbor trgovskega in obrtnega društva, ki se je vršil v petek, je bil prav dobro obiskan. Poleg mnogih ljubljanskih trgovcev in obrtnikov se ga je vdeležilo tudi mnogo členov z dežele.

Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. Terdina s primernim ogovorom, v katerem je zlasti povdarjal potrebo solidarnosti trgovcev in obrtnikov ter pozivljaj

vse člene, naj delujejo na to, da pridobijo društvu kar mogoče največ udov.

Odborovo poročilo, iz katerega smo priobčili daljši izvod, se je vzelo odobrnjé na znanje, in se je izrekla odboru zahvala na njegovem delovanju.

Pri volitvi predsednika je bil na predlog gosp. Rohrmanna soglasno izvoljen zopet g. Fr. Terdina. Sklenilo se je zaradi lažjega poslovanja odbora premeniti § 6. društvenih pravil v toliko, da se pomnoži število odbornikov za jednega, ki mora stanovati v Ljubljani, in za dva namestnika, na kar so bili izvoljeni za odbornike gg. dr. Ivan Tavčar, I. Tosti in Josip Krišper (firma Anton Krišper) za Ljubljano, Ciril Pirc v Kranju in Leop. Fürsager v Radovljici za Gorenjsko, I. Domicelj na Rakeku in Fr. Petsche v Starem trgu pri Ložu za Notranjsko, F. Lovšin v Dolenji vasi pri Ribnici in F. Majzelj v Beli cerkvi za Dolenjsko. Za namestnika sta bila izvoljena gg. I. Maček in I. Bizjak iz Ljubljane.

Za računske preglednike so bili izvoljeni gg. Cantoni, Elbert (firma Michael Kastner) in Rohrmann.

V zvezi z odborovim poročilom se je potem razvila daljša razprava o gospodarskem položaju v deželi, v katero je poseglo več govornikov. Soglasna sodba je bila, da gospodarstvo v naši deželi nazaduje, zlasti tamkaj, koder sleparijo konsumna društva, in da vsled klerikalnih posojilnic rapidno raste zadolženje posebno kmetijskega ljudstva. Če pojde tako naprej, če bo zadolženje tako raslo, se bodo začeli ljudje kmalu kar trumoma seliti v Ameriko.

Gosp. Petsche iz Starega trga je pojasnil klavrne razmere, v katerih žive trgovci in obrtniki na deželi. Konkurenca mej trgovci in mej obrtniki je že tako velika, da zamorejo samo z največjo pridnostjo izhajati. Od vlade ne zahtevajo trgovci in obrtniki družega, kakor da pazi, da se bo klerikalno zadrugno gibanje držalo mej, ki mu jih določa zakon, a še to se ne zgodi. „Slovenec“ je nekoč naravnost priznal, da se hoče s konsumnimi družtvu uničiti liberalne trgovce in obrtnike. Dejal je tudi, da se hoče odpraviti pijavke, kar je tako sumničenje, da zamore prihajati le iz ust ljudij, ki nimajo nikacega poštenja. Kakšne pijavke so trgovci in obrtniki, se vidi iz tega, koliko eksistenc iz teh dveh stanov propade. In koliko eksistenc bode ubila katoliška organizacija. Naravnost smešno je, da so se ti ljudje drznili napraviti še poseben oddelek za trgovce in obrtnike. Kakšen pouk pa nam bodo dajali? Najbolj smešna pa je zahteva, naj trgovci prevzemo tisti pöfel, ki so ga klerikalci navlekli v svoje zadruge. V Starem trgu so kupili staro preležano in malovredno blago dveh bivših trgovcev in to slabo blago prodajali kot novo robo. Najžalostnejše je, da stoje konsumna društva izven zakona, da zanje ne velja nobena postava in da jim gre vlada kar le mogoče na roko. Konsumnemu družtvu v Starem trgu je glavarstvo vzelo gostilniško koncesijo. Vlada je to potrdila, ministrstvo pa je to zopet razveljavilo, dasi je bilo društvo že pri sodišču in pri glavarstvu kaznovano in bi bil v takih razmerah vsak gostilničar že davno izgubil koncesijo. Govornik je predlagal, naj se izvoli posebna deputacija štirih členov, ki naj pri deželni vladi posreduje glede konsumnih društev in če treba pojde tudi na Dunaj k ministratvu ali celo k cesarju ter nasvetoval naslednji dve resoluciji:

1.) Občni zbor „Trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko“ protestira naj-slovesneje proti subvenciji, ki se je iz državnih sredstev dovolila „Gospodarski zvezi“, ker se s to subvencijo podpira uničenje trgovskega in obrtnega stanu, nikakor pa ne podpira narodno gospodarstvo produktivnih stanov, ker se „Gospodarska zveza“ bavi samo s kupčijo.

2.) Občni zbor prosi in opominja c. kr. vlado, naj kar najstrožje izvršuje zadružni zakon in naj konsumnim društvom ne da nikake koncesionirane obrti, ker to ne spada v delokrog samopomoči.

Gosp. Tosti iz Ljubljane je opozarjal, da je vinska klavzula povzročila velikansko škodo domačim vinogradnikom in gostilničarjem. Vrh tega pa so nastala še konsumna društva, ki delajo gostilniški obrti silno škode. Ta društva so davka oproščena, in ker točijo petjot, je konkurenca z njimi nemogoča. Ljudje seveda ne vedo, da dobivajo v konsumnem društvu petjot in dolže gostilničarje nepoštenega dobička, ker pristnega vina ne prodajajo po taki ceni, kakor konsumna društva tirolski petjot. Gostilničarji imajo torej škodo in trpe še na časti. Čudno je, da politična oblast gostilničarjem, ki morajo velike davke plačevati, tako ostro za vrat stopa, dočim se davka prostih konsumnih društev ne dotakne. Nikjer ni v konsumnih društvih nabito, da se toči tam petjot, kakor bi moralo biti, in nihče se za to ne zmeni. In vrh vsega tega se ministrstvo še upa zahtevati, naj deželni odbor pospešuje in podpira klerikalno organizacijo, in reči, da mora vinogradniško društvo postati središče vinske trgovine. To presega že vse meje. Govornik je predlagal naslednjo resolucijo:

Občni zbor „Trgovskega in obrtnega društva“ protestira proti sedanjemu početju konsumnih društev, zlasti glede točenja pijač in specialno petjota ter pozivlja vlado, naj poskrbi, da se bodeta obrtni red in zakon o živilih strogo izvrševala. Zajedno prosi vse poslance, naj pri obnovitvi trgovinske pogodbe z Italijo skrbijo, da se vinska klavzula ne obnovi.

Gosp. Domicelj z Rakeka je opozarjal na potrebo trgovske šole, povdarja, da kolikor večja je izobrazba trgovcev, toliko lažje bodo uspevali. Nasvetoval je, naj odbor stopi v dogovor s „Slovensko Matico“ glede izdaje terminologije za trgovsko stroko, ker je pred vsem potrebno, da se spišejo za trgovsko šolo potrebne učne knjige.

Gosp. Tavčar iz Selc je dejal, da bi konkurenca konsumnim društvom ne bila težka, ako bi ljudstvo po kapelanih ne bilo tako nahujskano, da v konsumnih društvih raje slabo blago dražje plačuje, kakor da bi jemalo pri trgovcu dobro blago za pošteno ceno. Dr. Krek je nekemu gospodu naravnost povedal, da hoče njegova stranka s svojo organizacijo liberalce na Kranjskem ubiti. Če trgovci po deželi še niso uničeni, je vzrok to, da ima skoro vsak tudi posestvo. Ko bi tega ne bilo, bi se bili morali že davno izseliti. Govornik je nasvetoval, naj sestavi odbor obširno spomenico o delovanju konsumnih društev, ki naj se pošlje ministrstvu, in ki naj jo izvoljena deputacija izroči deželnemu predsedniku.

Gospod Pirc iz Kranja je v zvezi s predlogom g. Domicelja nasvetoval, naj se naloži odboru, da v najkrajšem času stopi v dogovor z „Matico Slovensko“ glede trgovske terminologije, in da tekom leta izvrši tudi vse druge priprave, kar jih je mogoče izvršiti za ustanovitev trgovske šole.

Naposled se je odobrilo še blagajniško poročilo, iz katerega je razvidno, da je društvo imelo doslej 1919 K 92 vin. dohodkov in 777 K 40 vin. izdatkov, torej prebitka 842 K 52 vin., pri čemer je pa vpoštevali, da tiskovine, ki so se nabavile, še niso plačane.

S tem so bile končane razprave in je predsednik, zahvalivši se vsem članom za vdeležbo, zaključil zborovanje.

V Ljubljani, 18. junija.

Glasovi o položaju.

Načelnik poljskega kluba, posl. vitez Jaworski se je izrazil dopisniku „Pester Lloyd“ o položaju v tem smislu, da za razpustitev državnega zbora za sedaj ni vzroka, kajti nad 300 poslancev je vnetih za delo, in le majhen del, komaj sedmina poslancev, noče delati. Jaworski je proti temu, da bi se jezikovni zakoni oktroirali, ker bi imeli le provizorno vrednost, in ker bi jih morala potrditi zbornica. To bi se pa

ne zgodilo, nego bi se posovila obstrukcija. Po mnenju Jaworskega naj bi se rešilo jezikovne vprašanje s cesarsko naredbo, kakor leta 1869. za Galicijo. Cesarski naredbi bi se ne upiral nihče. Tudi proti oktroiranju opravičnika se je izrekel Jaworski, ki upa, da se vendarle kako dožene sprava med Nemci in Čehi. Da bi se obnovila stara večina, smatra Jaworski za sedaj nemožnim. Poljaki hočejo ostati pri politiki svobodne roke ter se bodo poslej združevali samo od slučaja do slučaja z onimi strankami, ki se bodo potezale za interese države in Galicije. Dokler se nemškočeške difference ne odpravijo, se politična večina sploh ne da ustvariti. Sedaj se morejo stranke združiti le za gotove namene ter tvoriti samo takozvano večino dnevnega reda. — Na volilnem shodu v Novi Paki je govoril o položaju posl. dr. Kramar. Naglašal je veliko važnost dejstva, da Nemci in vlada niso mogli premagati češke obstrukcije. Prepričali so se, da se ne more proti Čehom ničesar zgoditi, in da so Čehi sami dovolj močni, da ustavijo parlamentarni aparat. Vendar pa se ne sme misliti, da je politika ropotanja s puliti vsa politika češkega naroda tudi za bodočnost. Čehi se vrnejo k politiki mirnega dela, kadar se jim ponudi prva prilika. Seveda zro sedaj Čehi le z bojaznijo v bodočnost. Ta bojazen pa se ne tiče toliko češkega naroda kakor države. Vlada ima slabe svetovalce, in ako človek čuje svete teh ljudi, ga mora obiti strah za monarhijo. Začne naj se politika maščevanja proti Čehom, in vlado naj podpira v tem takozvana večina dnevnega reda. Toda ta večina, ki je skrpna iz najrazličnejših skupin in skupin, sama ne ve, kaj hoče. Jedino, kar družijo te stranke, je, da niso proti trovezju. Naravnost zločinsko bi bilo, nastopiti proti češkemu narodu, kateremu se morata država in vlada toliko zahvaliti. Kramar se je izrekel naravnost proti oktroiranju jezikovnega zakona s § 14., ker Čehi bodo odgovorili s še hujšo opozicijo, z ministrsko obtožbo in z viharjem, ki ne bo v interesu države. Kramar se je dotaknil tudi s poljske strani v zadnjem času propagirane politike svobodne roke. Dejal je, da s bratske stranke pač morejo razločiti za nekaj časa, toda narodi se bodo našli kmalu, in potem tudi stranke. Čehi nimajo ničesar proti taki politiki, saj so sami tudi močan narod. Vedno pa so Čehi pripravljeni za spravo in za mir. Končno je govornik apeliral na vlado, naj poskrbi v interesu države, vseh narodov države in v interesu češkega naroda, da Čehi ne bodo prisiljeni dokazati, da prebijejo še hujši boj, in da jih more tak boj le oškoditi, toda nikdar ne premagati. — „Reichswehr“ pa je prinesla mnenje neimenovanega poslanca desnice in člana izvrševalnega odbora. Ta meni, da so zmagali v minolemu boju Nemci, ker se jim je posrečilo razbiti desnico. Vlada zbornice ne razpusti in tudi opravičnika ne izpremeni, pač pa namerava oktroirati jezikovni zakon s § 14. Vlada pa mora poskrbeti, da dobi trdno večino do jeseni. Mladočehi morajo dati Jaworskemu zadoščenje za mnoge žaljive in se zopet spraviti s Poljaki.

Revolucija na Kitajskem.

V Pekinu je revolucija v cvetu. Kitajci so umorili japonskega kancelarja ter baje tudi nemškega poslanika, barona Kettelerja. 13. t. m. so udrle ustaške čete boksarjev v Pekin in oblegajo poslaniška poslopja. Belgijski poslanik se je zatekel k drugemu poslaniku. Ker so poslaniška poslopja obdana z zidovi ter so sploh slična trdnjavam, jih boksarji niso mogli vzeti. Evropejci imajo k sreči top, ki jim je posebno dobro varstvo. Boksarji pa so vendarle požgali več misijonjskih kapelin in bajž upepelili katoliško katedralo. Da bi bili v tuji državi poslaniški oblegani, je nekaj nezasižanega in zgodovina civilizovanih narodov kaj takega ne pozna. Posledice tega pa morajo biti za Kitajsko najslabše. Vedno bolj postaja jasno, da kitajsko vojaštvo skrivaj podpira ustaše, in vlada jim ne dela skoro nobenih ovir. Sokrivda kitajske vlade in cesarice vдове je nedvomna. Moralna odgovornost zadeva njo, saj ni storila proti hujskanju mandarinov ničesar. Mandarinji so razdražili narod z lažjo, da evropski misijonarji koljejo kitajske otročiče, in da hočejo Evropejci vzeti Kitajcem vso deželo. Zategadelj so fanatični boksarji pomorili mnogo misijonarjev in pokristja-

njenih Kitajcev, a kitajska vlada ni hotela dati doslej nikakega odškodovanja. Da je danes položaj za Evropejce v Taientsinu in Pekinu strašno nevaren, je razvidno že iz dejstva, da ni že pet dni prav nobenih poročil. Evropske čete pa ne morejo dosti naglo hiteti na pomoč, ker so ustaši podri železnice in mostove ter jih ustavljajo napadi boksarjev. Japonska je odposlala osem bojnih ladij v kitajsko luko Tuku ter 1000 mož v Taientsin. Anglija hoče baje poslati, če treba, kar dve brigadi iz Južne Afrike na Kitajsko. Nemci imajo v raznih kitajskih lukah 7 bojnih ladij in 5500 mož. Holandska vlada pa je odposlala eno bojno ladijo z moštvom. Da ne zaostaja Rusija, se razume. Tako se mora začeti na Kitajskem sila krvav ples, ako ne napravi vlada sama v kratkem zopet red in mir. Ako pa se začne vojna združenih evropskih velevlasti s Kitajsko, je njen konec neizogiben.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. junija.

— **Osebnosti.** V osmi činovni razred sta pomaknjena profesorja na ljubljanskem učiteljskem gg. Fran Orožen in Viljem Hallada.

— **Občinski svet ljubljanski** ima v petek, 22. t. m., izredno sejo.

— **Razgnan snod.** Včeraj se je v kons. društvu pri D. M. v Polju vršil shod, ki si ga bo dr. Krek zapomnil. Na shod so prišli največ vevški delavci, potem župnik in kaplan, iz Ljubljane pa dr. Krek, Kregar in Gostinčar. Dokler je trajal štrajk, se je dr. Krek vlačil po farovžih in se ni menil za svoje štrajkujoče volice. Sedaj, ko je štrajk z razmeroma prav lepim uspehom končan, pa je prišel delavce ščuvat. Kreku pač ni všeč, da so konec štrajku dosegli socialni demokrati. Ščuval je delavce na prav nesramen način. Trdil je, da bi bili še veliko več dosegli, ko bi ne bili nehali s štrajkom, zabavljaj, da so vevški delavci stopili v zvezo z gratweinskimi, češ, ti so socialni demokrati, ter svaril, naj delavci nikar ne ustanove strokovnega društva. Krek je mislil, da so vevški delavci danes še vedno tako nerazsodni, kakor tedaj, ko so njega volili. Toda zmotil se je. Delavci vedo, da se imajo za konec štrajka zahvaliti socialnim demokratom, ki so pridobili za njih podporo gratweinske delavce, kar je bilo odločilnega pomena, in zato so proti Krekovim natolcevanjem tako krepko protestovali, da je vladni zastopnik hitro shod razpustil. Nekateri zborovalci so hoteli kar stoli nad Kreka. Vladni komisar je moral poklicati 5 orožnikov, da so razgnali zborovalce. Socialni demokrati se potem pri Vuharju priredili zborovanje po § 2. Vdeležilo se ga je 90 odstotkov vseh udeležnikov razgnanega shoda. Tudi klerikalci so priredili shod po § 2, a udeležilo se ga je komaj 25 oseb. O tem zanimivem zborovanju nam je obljubljeno daljše poročilo. Pri tej priliki omenimo, da je tovarna Briclja že minuli teden sprejela zopet na delo.

— **Naumljivo.** Piše se nam: Kaj pa je našemu škofu, da sedaj, v času največjega dela, razpisuje osemdnevnice? Sedaj, ko bi mogel krompir ogrnjen biti, pa še okopan ni, ker je zadržalo delo veliko deževje, sedaj, ko delavcev itak ni dobiti, dasi plačujemo ženske po 80 kr. do 1 gl. na dan in hrano, moške po 1 gl. do 1 gl. 20 kr. pa hrano in pijačo, sedaj, ko treba kositi, kar je bilo že pred 14 dnevi treba, a zaradi pomankanja delavcev in zaradi slabega vremena ni bilo mogoče, sedaj o lepem vremenu, pa hajd okoli spovednic in v cerkev osem dni. Ali ni to zatiranje ljudstva? Gospod Anton Bonaventura! Mi nimamo mastnih dohodkov, mi si moramo poleti v potu svojega obraza, s krvavimi žulji svoj kruh pridelati, ako hočemo sebe in svoje preživeti. Ako se bomo poleti okoli cerkva plazili, bomo po zimi mi in otroci, kakor naša živina stradali in glada umirali. Ako se zavezete, da nas boste Vi preživeli, potem napovejte slobodno tudi 30-dnevnic, saj v cerkvi je bolj hladno kot pa na polju, in tam bomo vsem svetnikom prste tako oblizali, da bodo vso barvo izgubili. Pa moder je naš škof! On hoče tudi župane in odbornike pri tem imeti, da bi potem še več ljudstva postopalo, dela naj pa kdor hoče. To je toraj Vaša rešitev kmeta. Ljudi od dela vabiti, zapeljati jih v postopanje in jim dati priliko

za pijančevanje! Ali mislite res, da je sveto hlinstvo prva stvar na svetu?

— **Malikovalstvo v najlepšem pomenu besede** se je včeraj lahko videlo v Vodicah. Pritrkavali so celo popoludne z vsemi zvonovi, kar jih ima vodiški stolp na razpolago, razna „deviška“ društva iz Vodic in sosednjih vasi pa so pritiskala tako polnoštevilno, da se je nam, ki na take špase nismo vajeni, od samih svetinj kar bliščalo pred očmi. Z gorečimi svečami, prepevajoč svete pesmi, je ljudstvo spremljalo voz, na katerem je priklenjen z debelimi verigami ležal z zelenjem ovenčan — lesen zaboj. Gledalci pa so, ko se jim je voz približal, padali na kolena in povešali brumne svoje glave pred zabojem. Če ni to več kot malikovanje? V zaboju je bila baje soha sv. Margarete, a videli je nismo niti mi, niti s svetinjami dekorirane device, katere so od same pobožnosti kar oči obračale. Pred cerkvijo pa je zaboj s svečanim spremstvom prevzel v svoje vavstvo župnik z asistenco raznih kaplanov, ljudstvo pa je nadaljevalo petje svetih pesmi. In vse to v pričetku dvajsetega stoletja! Kdaj se uresniči pač beseda pesnika: Pepelni dan ni dan več tvoj, — tvoj je vstajenja dan!

— **Osebnosti izpremembe pri slovenskem gledališču.** „Slovenec“ in „Slov. List“ sta prinesla v soboto neke vesti o izpremembah pri slovenskem gledališču. Te vesti so deloma neresnične, deloma pa pre nagljene. Doslej g. režiser Inemann še ni podpisal pogodbe z narodnim gledališčem v Pragi, ker ni prost vezij z našim gledališčem. Te vezi pa mora razrešiti le naša intendantca, kar se doslej še ni zgodilo. Gospa Polakova takisto nima nobene pogodbe z narodnim gledališčem v Belemgradu, nego je še član naše drame. Gosp. Deyl je angaževan za slovenski oder ter dospe že prih. mesec v Ljubljano. Glede opazke o eventualnem novem režiserju slovenske drame nam je poslal g. Housa v soboto tole pismo:

Slavno uredništvo!

Današnji „Slovenski List“ poroča neresnico, da se pulim za režiserstvo slovenske drame sedaj, ko nas menda zapusti g. Inemann.

Ta vest „Slov. Lista“ diši preveč po zasmehovanju moje osebe, nego da je ne bi zavrnil z vso odločnostjo.

Kot člen slovenske drame se trudim po svojih najboljših močeh, da se izkažem hvaležnega zaupanju, ki mi ga izkazuje slavna intendantca slovenskega gledališča s tem, da me je že tretjo sezono pridobila za sodelovanje pri slovenski drami. To zaupanje mi je dovoljno dokazilo, da je slavna intendantca z menoj kot igralcem zadovoljna, in kot člen slovenske drame se bom trudil še dalje, da si ohranim zaupanje tistih, ki so me angaževali.

To samo je resnica, a drugo, kar piše „Slovenski List“, je gola laž, v kateri se zrcali hudobno zasmehovanje slovenskega igralca, ki je po rodu Čeh!

Moji rojaki-igralci in jaz smo morali čuti že dokaj sličnega zasmehovanja v „Slovenecu“ in „Slovenskem Listu“ o priliki jubilejskih predstav in tudi že o drugih prilikah, zato se usojam take in enake liste nujno prositi, da naj puste ljudi, ki jim ne delajo nikakega napotja, nego ki se resno trudijo, da pomagajo slovenski drami do napredka — lepo v miru!

— **Velik shod v Žalcu.** V nedeljo dne 24. t. m. popoldne ob pol 4. uri vršil se bo v Žalcu v Hausenbichlerjevi gostilni velik javen političen shod, na kateri pridejo poslanci vitez Berks, dr. Dečko, dr. Sernec in Žičkar. Predlagalo se bo več vevlašnih resolucij.

— **Iz Istre 13. junija.** Tisti „Istrski župnik“, ki je pisal v „Slovenca“ št. 132. iz dne 11. t. m. „Duhovščina in učiteljstvo v Istri“ o nekem učitelju iz Istre, mej drugim trdi: „Ta mož, bivši plačan ogleduh italijanske gospode v Kopru“. — Zahtevam, da imenuje v „Slovenecu“ v teku treh ali štirih dni dotičnega učitelja, in da pove in podpiše, kar ga moštvo in poštenje veže, svoje pravo ime s priimkom. — Če prav je jasno in razvidno že iz njegovega dopisa, da tisti „Istrski župnik“ bere „Sl. Narod“ kakor tudi „Učit. Tovariš“ — pošljem vsejedno (da ne bo izgovora) iztočasnno to zahtevo tudi v „Slovenca“. — Istrski učitelj.

— **Popoludanskega izleta „Sokola“** v Tacen pod Šmarno goro udeležilo se je

prejšnje število članov (45) v društveni oporabi. Odkorakalo se je ob 2. uri v dveh četah. Prvo, telovadce vodil je načelnik brat dr. V. Murnik. Meji potoma izvajal je ta oddelek redovne vaje. Drugo, obstoječo iz oddelka trobentačev, zastavonoše in starejših članov, je vodil podstarosta brat dr. Kušar. V št. Vidu zagrmeli so topiči, nadučitelj g. J. Žirovnik pa je pozdravil Sokole, katere so ggč. pevke njegovega zbora obdarile s šopki. V Tacnu se je razvila prav prijetna zabava. Izvrstni šentvidski zbor je neutrudno prepeval, telovadci izvedli so nekaj skupin, ad hoc sestavljeni sokolski pevski zbor je zapel nekaj pesmi. S popoldanskim vlakom se je pripeljalo mnogo prijateljev društva in starejših članov, tako da je primanjloval miz in stolov. Podstarosta brat dr. Kušar se je zahvalil ljubljanskemu občinstvu, ki je pohitelo za Sokolom in nazdravil vrlim šentvidskim pevcem, ki, ne meneč se za različna kovarstva, visoko dvigajo slovensko pesem. Povratek čez Gameljne ob ves čas lepem vremenu se je izvršil ob polu 7. uri po baš istem redu kot prihod. V Tacnu je Sokole pristrčno pozdravil stari Sokol, g. ing. B. Bloudek. Sokole je ves čas mej potjo narod navdušeno pozdravljalo. Peš pohodi na Češkem, kjer Sokoli v večjih četah obiskujejo kraje svoje zemlje in bude, pridobivajo in krepe rojake za svojo idejo, so jim skoro najvažnejše sredstvo v doseg svojih namenov. Zatorej prav toplo priporočamo drugim sokolskim društvom po Slovenskem take peš izlete. Vsega skupaj korakalo se je nad 5 ur, zbor telovadcev v strogem redu po šestnajst v vrsti, menjajoč obliko pohoda iz štiristopov. Namen izleta, utrditi brate v trajni hoji, je bil dosežen. V kratkem bode zopet podoben izlet v ljubljansko okolico, večeren pa na kresen večer na Zgornji Rožnik.

— Včerajšnji „Slavčev“ izlet na Dobravo je bil prav prijetna popoldanska zabava za vdeležnike, katerih je došlo poleg pevskega zbora in društvenih podpornikov prav lepo število, med njimi je bil posebno nežni spol zastopan. V gostilni pri Mežnarju se je razvila prav vesela zabava z ljudskimi igrami, malim plesom na prostem itd., vmes pa se je vrstila pesem za pesmijo vrlega „Slavčevega“ zbora. Udeležniki izleta so se vrnili v mesto z zavestjo, da so preživeli zopet nekoliko veselih ur v „Slavčevi“ družbi.

— Ciril-Metodova veselica v Šiški je jako lepo uspela. Krasno vreme, obilni obisk, živahni promet s „šiškami“, precejšnji dohodki, in zadovoljnost s postrežbo — to so glavni znaki veselice, katero ste priredili Ciril Metodova podružnica in čitalnica v Šiški, na rojstnem domu V. Vodnika pri Žibertu (Matjanu). Gladko in pohvalno so izvršila svoje naloge pevci in tamburaši, „Zvezda“. Govornik g. D. razmotrival je važnost Ciril Metodove družbe, pojasnil nje delovanje in uspehe, ter nasvetoval mobilizacijo one rezerve, ki stoji še vedno izvan družbe. Društvenijstvo naj postane dokaz zavednosti, kdor hoče veljati za pravega rodoljuba, mora biti član, mora delati in žrtvovati. Novo pričena zbora „Čolniček“ in „Žitno polje“ sta se občinstvu prikupila. Zlasti je dopadala Grbičeva skladba zaradi narodnega duha, ki preveja pesem. Imenom veselilnega odbora izrekel je g. D. srčno zahvalo dariteljem dobitkov in denarnih prispevkov, vsem sodelujočim društvom in posameznikom, ter navzočnemu občinstvu za poset. Po koncertu oglasili so se pevci z raznih strani prijaznega vrta. Živahna zabava se je razvila in je trajala do pozne noči.

— Prešernova slavnost v Vrbi uspela je v vsakem oziru prav posebno dobro. S početka nameravan je bil le neznaten izlet sosednjih gasilnih društev, Koroška Bela, Breznice in Radovljice v Žerovnico, a komaj se je začelo o tem govoriti, že so izrazila druga bližnja tovariška društva željo pri slavnosti sodelovati. Sebebo načelnistva z Bleda, Begunj, Mošenj, Gorij so toplo priporočala mesto izleta veselico na širši podlagi. In tako se je izcimila prelepa gasilska veselica, pri kateri so sodelovala poleg gori imenovanih še bratska društva iz Dovjega, Mojstrane, Kranjske gore, Bohinjske Bele, Šenčurja in Vogelj. Lep spreved nad 200 gasilcev, in ravno toliko, če ne še več, družega občinstva, pomikal se je včeraj od postaje Žerovnica v Vrbo, kjer se je pred rojstno hišo našega nesmrtnega narodovega

ljubimca izrekla s strani njegovega ujca, s strani domačega načelnika in osobito v prepričevalnem nagovoru odličnega gosta, gosp. župana ljubljanskega Ivana Hribarja, marsikatera bodrilna beseda. Pevci iz Begunj in z Bleda zapeli so oba napeva „Luna sije“, na kar so pritrdili gasilci velik lovorov venec na spominsko ploščo pred hišo. Ko je še načelnik gasilnega društva iz Šenčurja pri Kranju, g. Kuralt, dal duška navdušenim besedam in prijaznem vrtu g. E. Jegliča na Selu, kjer se je razvila izredno lepa veselica. Menjali so se krepki moški zbori in kvarteti iz Begunj in Bleda s krasnim mešanim zborom iz Koroške Bele. Prav dobro napredujoča godba radovljiskega gasilnega društva in srečkanje z lepimi dobitki izpolnjevala sta presledke. Topiči naznanjali so začetek slavlja, jako umestni napisi povedali so v kratkih stihih pomen slavnosti, nebo pa je s krasnim vremenom zadovoljno spremljalo ves vsopred, prirejen od zavednih gasilcev radovljiskega okraja. Čisti dobiček znašal bode, kakor smo izvedeli, nad 200 K, a kar je večjega pomena, rodila je priredba vrlim domačih gasilnih društev odbor za novo večjo slavnost v Vrbi, pri kateri naj bi sodelovala vsa slovenska narodna društva.

— Novo društvo. Iz Goča se nam piše: V četrtek, dne 14. t. m. je bil ustanovni in prvi občini zbor bralnega društva „Triglav“, ustanovljenega na narodni podlagi. Predsednikom je bil izvoljen gospod Fran Mercina, podpredsednikom gosp. Alojzij Ferjančič, tajnikom g. Avgust Žgur, blagajnikom g. Ivan Fabčič st., odbornikoma gg. Josip Mesesnel in Ivan Nabergoj. Navdušenje med pristaši je zelo veliko.

— Dvojna mera. Državni policijski urad v Gorici prepovedal je neki godbeni družbi svirati v Gorici znano skladbo „Kje dom je moj“, dovoljuje pa javno svirati provokatorično in za Slovence skrajno žaljivo pesem „Marameo“. To je lepa nepristanost!

— Obrtno gibanje v Ljubljani. Meseca maja pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Josip Černe, sv. Petra cesta št. 8, trgovino z zlatnino in srebrnino; Alojz Haring, Jurčičev trg št. 3, izdelovanje pletenin; Hinko Fajdiga, Dolenjska cesta št. 8, trgovino z mešanim blagom; Josip Štupica, Prešernove ulice št. 5, jermenarski in torbarski obrt; Josip Eberle, Mestni trg št. 13, malo trgovino s srebrnino in zlatnino; Katarina Kerže, Opekarska cesta št. 12, trgovino s pivom v steklenicah; Viktorija Elsner, Lingarjeve ulice št. 1, trgovino z manufakturnim blagom in umetnimi cveticami; Hubert Müller, Židovske ulice št. 8, trgovino z mešanim blagom; Matevž Kemperle, Cesarja Josipa trg št. 2, čevlarski obrt; Terezija Razderh, Tržaška cesta št. 21, malo trgovino z manufakturnim blagom; Anton Cizej, Zalokarjeve ulice št. 11, pekarski obrt; Franc Ballog, Stari trg št. 10, trgovsko agenturo; Anton Dietrich, Marije Terezije cesta št. 2, natakanje piva v steklenice; Marjana Lenarčič, Konjušne ulice št. 13, trgovino z živili, s pivom in žganimi opojnimi pijačami; Ivana Prevec, Mestni trg, trgovino s kuhanim in surovim maslom; Katarina Kerže, Opekarska cesta št. 12, malo trgovino z žganimi opojnimi pijačami; Franc Novak, Gradaške ulice št. 4, trgovino z zeljem; Jera Premrl, sv. Petra nasip št. 1, krošnjarstvo s kramarskim in galanterijskim blagom. — Ana Simončič, Wolfve ulice št. 1, vzela je v zakup gostilničarski in krčmarski obrt Petra Lasnika. Franc Šarc preložil je svoj gostilničarski in krčmarski obrt v Prešernove ulice št. 5; pek Jakob Zalaznik pa je na Jurčičevem trgu št. 5 ustanovil novo obrtovoališče. Odglasili, oziroma faktično so opustili obrt: Andrej Doktorič, Jurčičev trg št. 5, zlatarski in srebrarski obrt; Ivan Sivec, Poljanska cesta št. 27, mizarski obrt; Fr. Pelicon, Francovo nabrežje št. 9, trgovino z vinom in špecijskim blagom; Ivan Paté, Krakovski ulice št. 27, branjarijo in trgovino s pivom v steklenicah; Franc Grand, Vodmat št. 108, pekarski obrt in trgovino s pivom v steklenicah; Neža Prevec, Mestni trg št. 18, branjarijo; Ana Haring Židovske ulice št. 8, izdelovanje in prodajo pletenin; Marija Novak, Krakovski ulice št. 17, trgovino z zeljem.

— Izgubil se je bil včeraj zvečer štiri leta stari deček Emil Aljančič, stanujoč na

Emonski cesti št. 10. Prišel je bil do sv. Petra mitnice, kjer ga je dobil stražnik in šel z njim do Most, ker je kazal, da je tam doma. Hoja je dečka utrudila in stražnik ga je moral nesti nazaj na stražnico, kjer je ostal, dokler se ni poizvedelo odkod in čegav da je.

— Na lovu na Gorenjskem je ponesrečil dvorni svetnik in finančni prokurator g. dr. Račič. Zlomil si je nogo.

— Vojaški izgred. Včeraj zvečer je nastal v Černetovi gostilni v Konjušnih ulicah prepir med podčastniki 27. pešpolka in jednim civilistom. Dotični civilist je baje jednomu četovodji vrgel grdo psovko v obraz, na kar ga je ta vdaril. Civilist se je bil odstranil iz gostilne. Vojski so šli za njim in so na Trnovskem pristanu lučali kamenje za njim. Bil je ranjen na glavi. Vojski so potegnili tudi bajonete. Neka delavka, ki je to gledala, je dobila od jednega vojaka brez povišanja zaušnico.

— Kolo izposodil si je neki Ludovik Hoffman pri Ani Goric na Dunajski cesti št. 16 in je z njim pobegnul. Kolo je Styriamodel 1899 in ima tovarniško št. 57.735.

— Z mrvo naložen voz se je v soboto popoldne prevrnil v Strelških ulicah na Marijo Pečanovo. Poškodovana se je na levi nogi tako, da so jo morali prenesti v deželno bolnico.

— Ukraden denar zakopan. Dve mladi deklici sta ukradli nekemu gostilničarju v Trnovem okoli 50 kron. Ukradeni denar sta zakopali na njivi med krompirjem in sta hodili potem po njega, da sta si nakupili slaščic ali pa da sta se šli „guncat“ v ljubljanski „Prater“.

— Z rešilnim vozom so prepeljali včeraj popoldne v deželno bolnico 61 let staro Franciško Sterle, stanujočo na Karlovski cesti št. 8, katero je zadel mrtvoud.

— Zlat prstan z briljantom, vreden okoli 500 kron je odnesel včeraj neki fant fotografu J. Müllerju v Franciškanskih ulicah. Müller je bil fantu pri fotografiranju posodil prstan, da se je bolj postavil, pozneje pa je pozabil prstan zahtevati nazaj, in fant je s prstanom odšel.

— Nezgoda pri zvonjenju. Včeraj popoldne je pri zvonjenju v stolpu šentjakobske cerkve vdaril žvenkelj velikega zvona krojača Jožefa Bukovnika v prsi tako, da je zadobil hude notranje poškodbe.

— Steklenico z vinom je ukradla v gostilni „pri Lahu“ v Vegovih ulicah neka ženska, katero so potem na ulici prijeli.

— Izgubljene stvari. Neka dama je izgubila na poti po Rožnih ulicah do sv. Jakoba cerkve zlat prstan z briljantom.

* Najvljudnejši narod na svetu. Ako Japonci že doslej niso bili najvljudnejši narod, pa postanejo gotovo sedaj, ako se bodo ravnali po ukazu Ikgamija Šira, prvega policijskega nadzornika v Kiogokenu. Ta je izdal za občevarje v tujci sledeča določila: S tujci bodi prijazen in vljuden, a nagovarjaj jih najprej v svojem materinskem jeziku! Ne rabi nikdar neljubih besed; ne grajaj kretanja, obleke in opravila tujcev, če tudi ne razumejo japonščine! Pri prodajanju odvrčaj od tujca vsako neprijaznost in ne dovoli, da bi se zbirali okoli njega radovedneži! S psi tujcev ne ravnajte surovo, nego povejte njih posestnikom, ako so vam nadležni! Tujca se sme obiskati dopoldne ali proti večeru. Nikdar pa ne zjutraj ali ponoči. Najboljši čas od 9.—12. ure dopoldne, ali od 2.—6. ure zvečer. Pazite, da je vaša obleka v redu in glejte, da govorite pametno! Predno vstopite, pozvonite ali potrkajte! Nikdar pa ne kričite! Ako stoji kdo pri vratih, vprašajte ga, ali je gospodar doma ter mu pošljite svojo karto! Potem pa si očistite obuvalo. Tujca je pozdraviti le s poklonom. Roko se mu ne sme dati le, če jo ponudi on sam. Pred obiskom si je poravnati brado in lase. Umazana obleka in razmršeni lasje so žaljivi.

* Proč z ženskimi vlečkami! V Rimu so se bavili na učenjaškem kongresu najodličnejši italijanski zdravniki tudi z žensko obleko ter soglasno obsodili modo ženskih vlečk. Zdravnik Casagrandi je dokazal škodljivost vlečk tako-le: Dobil je več dam, ki so hodile eno uro po mestu. Potem je vlečke preiskal in na vseh je dobil cele kolonije mikrobov, bacile influente, taberkuloze, tifozne mrazlice in drugih boleznij. Razen tega delajo vlečke po ulicah prah in dvigajo posušene kali boleznij, katere ljudje usopejo. Kongres je zategadelj obsodil

vlečke in priporočal, da se vlečke kratkoma prepovedo.

* Potovanje v Italijo peša. Italijansko kmetijsko ministrstvo je izdalo statistične podatke o tujcih, ki so došli l. 1898 in 1899 v Italijo. Iz teh podatkov je posneti, da je prišlo l. 1899 celih 80.000 ljudi manj kot l. 1898. Vzroka sta baje južnoafriška vojna in influenza. L. 1899 so pustili tujci 300 milijonov frankov v Italiji.

* 500 tolarjev za poljub. V Lycku (Vsh. Prusija) se bo vršila te dni zanimiva pravda med 20letno kmetko punico in nekim hišnim posestnikom. Pred 4 leti je prišlo tedaj 16letno dekle v gostilno klicat očeta. Dotični posestnik je hotel dekleta, ki je baje krasno, poljubiti. Ker se je branila, ji je dejal, da ji da čez 4 leta 500 tolarjev, ako mu da poljub. In dekle mu je dalo poljub. Te dni pa je zahtevala pred pričami obljubljenih 500 tolarjev. Ker se je posestnik branil izpolniti obljubo, ga je tožila.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. junija. Minister Rezek se je povrnil iz Prage, kjer se je mudil več dni ter se pogajal z mladočeskimi voditelji, na Dunaj. „Politik“ pravi, da je grozil Čehom, da se Körberjev jezikovni načrt uveljavi s § 14.

Dunaj 18. junija. Niti dunajsko ministrstvo zunanjih del niti druga evropska ministrstva niso dobila obvestila, da bi bil res umorjen nemški poslanik v Pekinu in poslaniška poslopja požgana.

Praga 18. junija. Posl. dr. Fořt je včeraj na shodu v Nimburku govoril o položaju. Rekel je, da je bila taka obstrukcija, kakor so jo Čehi vprizorili zadnji dan zasedanja, neizogibno potrebna. S tem se je dokazalo, da Čehi ne marajo prenašati brc, in da tudi Čehi ne marajo varovati centralnega parlamenta, ki so ga Nemci podsekali. Čehi niso mogli imeti zirov na desnico, ker jih je ta v najvažnejšem trenutku pustila na cedilu ter pokazala, da v resnici ni parlamentarna večina, nego samo nekako veteransko društvo. Shod je izrekel českim poslancem zaupanje, Jaworskemu pa ogorčenje.

Praga 18. junija. Včeraj se je ustanovil češki narodni svet. Izvzemši realistov in radikalcev so bile na shodu zastopane vse češke stranke. Izvoljene so bile tri sekcije, ki imajo različne narodno-organizacijske naloge.

Sofija 18. junija. V okrajih Varna in Čumla so nastali kmetski nemiri. Na raznih krajih so se primerile mej kmeti in vojski prave bitke. Vlada je v obeh okrajih razglasila obšedno stanje.

London 18. junija. 2000 evropskih vojakov je na potu iz Tientsina v Pekin. V Taku je prišlo zopet več sto kitajskih vojakov, pride jih pa še 3000. Tudi večje število američanskih vojakov je na potu iz Manile v Taku.

London 18. junija. 10.000 kitajskih vojakov se je pridružilo bokserjem.

London 18. junija. Iz Pekina se poroča, da so bokserji v noči od 13. na 14. v Pekinu požgali mnogo najlepših poslopij in umorili na stotine kristjanskih Kitajcev.

London 18. junija. Iz japonskega vira se poroča, da so bokserji zavzeli japonsko poslaništvo v Pekinu. Brzojavna zveza s Pekinom je še vedno pretrgana.

London 18. junija. Občna sodba je, da so se v Pekinu v zadnjih dneh primerile jako resne dogodbe. Admiral Seymour še ni mogel z evropsko vojsko proti Pekinu, nego čaka na ruske voje.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v Škofji Loki se dobiva (321-36)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavil zobozdravnik dr. Rade Fran, katere ohrani zobe amiraj zdrave in bele, ter samori vsako gnjilobo. Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane 3 kroni, po pošti 3-05 kroni.

XXIX. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Prenos	16878 K — vin.
Vrhniska čitalnica čisti dohodek v prid Prešernovemu spomeniku prirejane veselice	150 " — "
Na Zabukovčevem večeru pri Škrjancu v Ljubljani zbrani Prešernovi čestilci	52 " — "
Hrovatinova Rozika v Vipavi	9 " — "
Megušar Rihard naduč. v Podzemlju Gr. v Ljubljani dobljena stava	3 " — "
Hrašovec Fr. c. kr. sodnik v p.	20 " — "
Sandi G. v Gorici	14 " — "
Krejčijeva Minka iz Ljubljane	14 " — "
Vesela družba v Dantjevem peklu Slov. bralno društvo v Mokronogu prebitek veselice	20 " — "
Pet rodoljubov v Kanalu na Goriskem	10 " — "
Roblek Lj. pri raznih prilikah nabral Družba pri „Roži“ v Ljubljani z geslom: „vse za svobodo“	12 " — "
Begunjski narodnjaki po g. Strgulcu čisti dohodek veselice v Cerknici	20 " — "
Tratar Jožef učit. v Dobovi pri Brežicah nabral na čitalniški maskaradi v Brežicah	10 " 80 "
Vesela družba pri „Trpinču“ na lepem potu v Ljubljani	10 " — "
Lerman Marica nabrala pri Sokolovi maskaradi v Ljubljani	6 " 28 "
Skupaj	17248 K 16 vin.
Dr. Josip Stare, blagajnik.	

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. junija: Fran Brečelnik, umir. poštni sprevodnik, 67 let. Bleiweisova cesta št. 5, ostarelost. — Roman Čuden, trgovčev sin, 8 dnij, Poljanska cesta št. 27, božjast.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 506.3 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16	9. zvečer	736.6	17.1	sr. sever	oblačno	17 mm.
17	7. zjutraj	737.8	14.2	brezvetr.	megla	
	2. popol.	736.9	27.0	sl. sszh.	del. jasno	
	9. zvečer	737.3	18.8	brezvetr.	del. oblač.	60 mm.
18.	7. zjutraj	736.4	15.9	sl. vzvzh.	oblačno	
	2. popol.	732.5	26.8	p. m. jzah.	pol. oblač.	

Srednja temperatura sobote in nedelje 18.0° in 20.0°, normale: 17.9° in 18.0°.

Dunajska borza

dne 18. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	97.90
Skupni državni dolg v srebru	97.80
Avstrijska zlata renta	115.90
Avstrijska krona renta 4%	97.25
Ogrska zlata renta 4%	115.65
Ogrska krona renta 4%	91.35
Avstro-ogrsko bančne delnice	1746. —
Kreditne delnice	707.75
London vista	242.10
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118.60
20 mark	23.72
20 frankov	19.29
Italijanski bankovci	90.95
C. kr. cekini	11.33

Prostovoljna prodaja hiše.

V zapuščino **Pavline Mauser** spadajoča, na **9600 kron** cenjena hiša v Ljubljani, Dijaške ulice št. 7 pride iz proste roke na javni dražbi na prodaj **dne 21. junija t. l.**

ob 11. uri dopoldne v pisarni g. Ivana Gogola, c. kr. notarja v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 5, kjer se cenilni zapisnik in dražbeni pogoji lahko pregledajo vsaki dan med uradnimi urami.

V Ljubljani, dne 7. junija 1900.

(1151—2)

S. 4/00/1

Konkurzni edikt.

(1207—1)

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu je čez premoženje neprokolovanega trgovca **Andreja Brinskelle iz Čermošnjice** dovolilo konkurz. C. kr. dež. sodni svetnik **Anton Levce v Novem mestu** je imenovan konkurznim komisarjem, gospod **dr. Jakob Šegula, odvetnik v Novem mestu** pa začasnim upraviteljem mase.

Upniki se pozivljajo, da je pri roku, ki je določen na 28. junija 1900 predpoludne ob 9. uri pri tem sodišču soba št. 18, stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja in namestnika, ter volijo odsek upnikov, ko so se izkazali za dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava

dne 16. julija 1900. leta

pri tem sodišču po predpisih konkurznega reda, ter se zgledajo istotam pri na dan 13. avgusta dopoldne ob 9. uri določenem likvidacijskem dnevu za likvidacijo in določitev povrstnega reda.)

Upniki, kateri zamudijo rok zglasitve, imajo nositi vse stroške, kateri nastanejo z novim sklicem upništva ter pregledom poznejše zglasitve kakor tudi, posameznim upnikom ali pa masi nastale stroške, ter so izključeni na podlagi pravičnega razdelilnega načrta že izvršenih razdelb.

Pri likvidacijskem dnevu prisotni zglaseni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika ter članov odbora upnikov, ki so dotlej poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja.

Daljšje objave tekom konkurzne obravnave se bodo zglasile v uradnem listu „Lai-bachar Zeitung“.

Upniki, ki ne stanujejo v Novem mestu ali pa v njega bližini, morajo pri zglasitvi imenovati istotam stanujočega pooblaščenca za prejem vročitve, v nasprotnem slučaju se imenuje na ukaz konkurznega komisarja za nje na škodo in stroške pooblaščenec.

C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu

odd. III. dne 15. junija 1900.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga des. Trbiš. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal v Ansee, Isil, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. s jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipako; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vire, Heb, Francove vire, Karlove vire, Prago, Lipako, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osonni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — Proga v Novomestu in v Kočevju. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. s jutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiša. Ob 5. uri 15 m. s jutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isila, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. s jutraj osonni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnarta-Kropo. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. s jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m. s jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m. s jutraj, ob 11. uri 6 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Ravnokar na novo došle izredno pikantne

razglednice.

Serijska 24 komadov K 240. Ako se naprej pošlje denar K 250.

Brilantne refleksi-dopisnice kakor s cveticami, genre, z ženskimi glavami, pikantne itd. komad 12 vinarjev.

Raznovrstne

umetniške dopisnice

„gravure“, komad 20 vinarjev.

Preprodajaleci dobé popust.

Dobivajo se pri 1196—2

M. Meiringerju

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami Mestni trg št. 11.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrotelnih, občerkoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(410—17)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Preko meje naše domovine

Širi se glas o izbornih testeninah „Prve kranjske tovarne testenin Znidaršič & Valenčič v Hl. Bistrici“.

Zanesljivo prave so le v zaklopnih po ½ kg. z najino firmo. Trgovcem cenike zastoj in poštne prosto.

(880—8)

Nemeblovano sobo

v mestu ali v predmestju išče za takoj ali s 1. julijem uradnik.

Ponudbe pod „uradnik“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

(1208)

Senožet

1189-2 se odda v košnjo.

Izve se pri Sirniku, Žabjek št. 6.

Oprava in stelaže

za specerijsko trgovino se kupijo.

Ponudbe pod „stelaže“ na upravništvu „Slov. Naroda“.

(1206—1)

Jako dobre ter samo pol leta rabljene

Elegi-citre

na mehaniko, kakor tudi

kolo

(1177—3)

se radi odpotovanja po nizki ceni prodaja.

Vprašanja naj se blagovolijo poslati pod šifro A. B. v Zalog pri Ljubljani.

Učenec

krepak in star vsaj 15 let, več slovenskega in vsaj nekoliko nemškega jezika, z dobrimi spričevali, išče se za trgovino z mešanim blagom na deželi. (1193—2)

Naslov pove upravništvo „Sl. Naroda“.

Ob vsakem vremenu!

Hôtel „Lloyd“.

Danes, v ponedeljek, 18. junija 1900

KONCERT

sremsko-mitrovičke tamburaške družbe na povratku iz Pariza.

Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop prost.

K obilni udeležbi vabi

z odličnim spoštovanjem

Iv. Počivaunik.

(1209) Ob ugodnem vremenu na vrtu, ob neugodnem pa v salonu.